

XLIX.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Forandring af Kornttiende in natura til Pengeydelse.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 23de Marts 1876.)

I forrige Rigsdagssamling indbragte de samme ærede Forlagsstillere, som have indbragt det foreliggende Lovforslag, et Forflag om, at Betaling med Penge efter hvert Aars Kapitelstart skulde træde i Stedet for Ydelse af Tiende in natura. Der blev indvendt imod dette Forflag, at der var Forskjel mellem Værdien af Kornttienden in natura og en Pengeydelse for denne efter Kapitelstart, idet der ofte gives 1 a 2 Mark mere for Kornet i Skjæppen. Fra den anden Side bemærkedes hertil, dels at det modsatte Forhold ogsaa fandt Sted, navnlig i Sjælland, og dels at en saadan højere Pris ikke i Almindelighed hidrører fra, at Kornet i og for sig er af en højere Værdi end den, der betegnes gennem Kapitelstarten, men fra ganske andre udenfor Sagen liggende Grunde, navnlig fra den indirekte Fordel, vedkommende Kjøbmand særlig kan have af ved Modtagelsen af Tiendefornet at komme i nærmere Handelsforbindelse med alle de vedkommende Ydere, og derigennem paa flere Maader drage Fordele, som han ellers ikke vilde kunne vente, ligesom det Samme ogsaa vil være Tilfældet i Forholdet til Tiendetageren, saavel med Hensyn til en kortere eller længere Kredit paa Betalingen for Kornet, som ogsaa ved den større Handelsforbindelse, han i det Hele taget kommer i med Tiendetageren, og som maaske ikke uden en saadan forhøjet Betaling for Tienden vilde kunne opnaas.

Det i hin Samling derefter nedsatte Udvalgs Flertal ansaa Kapitelstarten for fuldt svarende til Middelpriisen paa det jævnt gode Korn, der anlæs her i Landet, og som Tiendetagerne ere pligtige til at modtage. Derimod erkjendte det nævnte Flertal, at, hvor Kapitelstarten sættes for et større Omraade, navnlig for et helt Stift, og hvor Priserne ere mere eller mindre forskellige i Stiftets forskellige Egne, der kunne Modtagerne paa nogle Steder og Yderne paa andre siges at

lide noget Tab, idet de lavere Priser paa en Egn bewirke en Kapitelstart, som ikke svarer ganske til Priserne paa de Steder, hvor Kornet betales højere, ligesom disse Steders højere Priser igjen bringe Kapitelstarten ud over de Priser, der have været de almindelige i de først omtalte Egne. Denne Betragtning førte det nævnte Udvalgs Flertal (M. Andersen, Clausen, J. M. Hansen, Høgsbro, S. Jensen, S. Madsen, Rasmussen, Steffensen og Sørensen) til at foreslaa, at den nævnte Aflysning af Kornttienden til en Pengeydelse skulde ske efter Kapitelstarten, som til den Ende fastsattes herredsevis, medens man ved Siden heraf enedes om at erklære, at man selvfølgelig ikke hermed vilde have udtalt, at man ansaa denne Maade at ordne Sagen paa for den absolut rette eller eneste mulige, og Forslaget vedtoges ved 2den Behandling her i Thinget med 48 Stemmer mod 4. Det kom imidlertid ikke dengang til endelig Behandling.

Det nuværende Udvalgs Medlemmer Hansen, Jensen, Rasmussen og Sørensen fastholde fremdeles den i sidste Samling vedtagne Afgjærelse af Sagen, idet de her, med Hensyn til Forslagets Begrundelse, henviser til hvad der i saa Henseende blev anført baade i Udvalgsbetænkningen og under Forhandlingerne i sidste Samling.

Sørensen skal dog bemærke, at han for sit Vedkommende kunde ønske at det blev overladt til de enkelte Tiendeydere, hvorvidt de vilde undergives Lovens Bestemmelser.

Undertegnede Medlemmer Høgsbro og Madsen have iaar større Betænkelighed end iltor ved at gaa ind paa at tvinge Tiendeyderne til en saadan Forandring, medmindre der derved samtidig opnaas et større Statsformaal, s. Ex. Tiendens Aflysning. Derimod kunne vi finde det naturligt og rigtigt, at Staten nu efter sine forandrede Forhold for Agerbrugerne ligesom i 1810